

Zwarte Haan, 12 september 2019

Partners vinden elkaar op Politieke Waddendag

Meer dan 110 bestuurders, politici en vertegenwoordigers van belangenorganisaties uit de Waddengemeenschap hebben donderdag 12 september de Politieke Waddendag bezocht. Aan de voet van de Friese zeedijk in Zwarte Haan werd een groot aantal actuele thema's rond de bescherming en ontwikkeling van het Waddengebied besproken. „Absoluut een positieve dag“, aldus statenlid Rien Cardol van Noord-Holland.

>> [Kijk hier voor de fotoreportage](#) <<

Energie kanaliseren

Voorzitter Arno Brok van het Regiecollege Waddengebied (RCW) memoreerde in zijn openingswoord de start van de nieuwe Beheerautoriteit voor de Waddenzee, waarbij onder de regie van de ministeries van I&W en LNV een nieuwe governancestructuur voor het Waddengebied wordt opgezet. Brok gaf aan dat nog niet duidelijk is hoe alles zijn beslag zal krijgen per 1 januari. “We werken er hard aan. Het wordt niet het zoveelste praatforum. Het wordt beter dan het geweest is. Ik wil de energie goed kanaliseren en me inzetten voor het gebied.”

Zelf wordt Brok vanuit zijn rol als Rijksheer voorzitter van het Omgevingsberaad. Hieraan nemen gebruikers van het Waddengebied deel zoals bewoners, belangen- en beheerorganisaties en overheidsorganisaties. Het Omgevingsberaad toetst of agendeert beleidsvoorstellen en adviseert het Bestuurlijk Overleg Wadden (BOW), waarin besluit-

vorming plaatsvindt over het Waddenbeleid. In het BOW zijn de beide ministeries, de drie waddenprovincies, de kust- en eilandgemeenten en waterschappen vertegenwoordigd. Brok is naast zijn rol in het Omgevingsberaad eveneens vice-voorzitter van het BOW.

In zijn openingstoespraak onderstreepte Brok dat de beide ministeries in de Waddenautoriteit niet centralistisch zullen opereren. Hij vertrouwt erop dat een goede balans en dynamiek zullen ontstaan. “Daar zet ik me met de drie waddengedeputeerden voor in.” Als er geen goede interactie is, is dat volgens hem de dood in de pot van de nieuwe constructie.”

Naast het BOW en het Omgevingsberaad zal de nieuwe Beheerautoriteit Waddenzee in opdracht van het BOW een integraal beheerplan voor de Waddenzee opstellen, waardoor de natuur betere bescherming krijgt en het visbeheer verbeterd wordt.

Een rijke regio

Sociaal-geograaf Meindert Schroor van de Waddenacademie betoogde in zijn lunchlezing dat de Waddenkust niet altijd economisch kwetsbaar is geweest. Voor 1880 was de regio dichtbevolkt en was er veel economische activiteit en daardoor rijkdom. „De Waddenkust was in trek. Er was veel nijverheid. Hoe anders is het nu. De kleistreek is kaal, leeg en zelfs bewoners vinden die soms “unheimisch”. Een gebied met krimp, een gebied dat er bij hangt. De Waddeneilanden hebben de omgekeerde ontwikkeling doorgemaakt. Vroeger domineerde armoede het eilandleven, nu zijn ze welvarend, een gewilde vakantiebestemming met schitterende natuur.

Bevolking Waddenkust in cijfers:

- In 1815: woonde 14,8% van de Nederlandse bevolking in Fryslân, Groningen of de kop van Noord-Holland
- In 2010: 8%
- In 1815 woonde 9,2% van de Nederlandse bevolking in de kleistreken
- In 2010: 3,7%

Volgens Schroor zijn er nogal wat uitdagingen om het Waddengebied naar een nieuw bloeiperiode te leiden. „Dat is niet zomaar klaar. Waar het mee begint is dat de inwoners weer trots moeten worden op hun gebied. Dat is de basis. Want ze zijn zelf de beste ambassadeurs van de Waddenregio.”

Schadeclaim voor reder MSC Zoe

In het panelgesprek met voorzitter Tineke Netelenbos van de Adviesraad Waddenzeehavens, directeur Fred Wouters van Vogelbescherming Nederland en de Groningse gedeputeerde Henk Staghouwer kwam onder andere de container-ramp met de MSC Zoe aan de orde. Het rijk heeft bij de rederij van MSC Zoe een claim neergelegd voor de gemaakte schoonmaakkosten in het Waddengebied.

Jacco Doze van Rijkswaterstaat Noord vertelde dat achter de schermen de gesprekken “op het scherp van de snede” worden gevoerd. Een gang naar de rechter sluit Rijkswaterstaat niet uit. De kosten voor het opruimen van de troep bedragen tot nog toe 3,3 miljoen euro. Maar over de daadwerkelijke schade aan het ecosysteem en de flora en fauna in het gebied is nog niets bekend. Rijkswaterstaat onderzoekt deze impact wel. Volgend jaar zal er meer bekend zijn over de resultaten van dat onderzoek.

Een langdurig, juridisch traject kan het gevolg zijn, meenden Staghouwer en Netelenbos. Om een ramp zoals met de MSC Zoe te voorkomen moeten de routes van schepen verlegd worden, vond Netelenbos. “Dat moet je wereldwijd met elkaar afspreken en vastleggen. Schepen zouden niet meer dicht onder de kust mogen varen.”

Gedeputeerde Staghouwer zag dat de container-ramp enorm veel energie losmaakt in de samenleving. “De ramp is verschrikkelijk, maar heeft ook de enorme betrokkenheid van mensen bij het Waddengebied laten zien. Dat heb ik als zeer positief ervaren.”

Geen Giethoornse toeristenstroom

Gerard van Klaveren, waarnemend burgemeester van Ameland, vertelde over de plannen voor een tunnel naar het eiland. Dit is een van de drie opties die een stuurgroep met daarin de provincie, Rijkswaterstaat en de gemeenten Ameland en Noord-Oost-Friesland hebben geïnventariseerd.

Dit naar aanleiding van het dichtslibben van de vaargeul en het belang van de Waddenzeehavens. Van Klaveren stelde dat vanuit een eilandgevoel het tunnelidee vermoedelijk wel verworpen zal worden.

Voor de levensvatbaarheid van Ameland moet de huidige diepte van de vaargeul gehandhaafd blijven voor een goede scheepvaartverbinding, meende Netelenbos. Ze was tegen onder-tunneling van het Wad. Dan valt de toeristenstroom niet meer te reguleren en wordt Ameland een “buitenplaats van Amsterdam.”

Fred Wouters vroeg zich ook af of je enorme hotels en flats op de Waddeneilanden moet willen. “De kwaliteit van het Waddengebied en de eilanden moet je behouden, maar je moet wel oog hebben voor de economie. Je wilt geen Giethoornse toeristenstromen; dan verdwijnt de kwaliteit snel en wordt het gebied onder de voet gelopen.”

Roger Davids van Merk Fryslân zei vanuit de zaal dat de Wadden zich zouden moeten richten op kleinschalig toerisme en de “kwaliteitstoerist”.

Dat is iemand die oog heeft voor natuur en cultuur en weinig overlast veroorzaakt.

Staghouwer blikte terug op de “bestuurlijke spaghetti”, die in zijn optiek niet vruchtbaar was. “De nieuwe Beheerautoriteit moet de ruimte krijgen, maar wel dienend aan het Waddengebied zijn. We verwachten er wat van.” Fred Wouters noemde het belangrijk dat er een integrale visie komt waardoor het Waddengebied behouden blijft. Als het Omgevingsberaad het eens is, mag Den Haag dit niet negeren. “Ze hoeven dan niet alles nog eens over te doen.”

Na de paneldiscussie was het tijd voor excursies, waarbij onder andere de kwelders achter de zeedijk verkend werden en de vishevel bij Zwarte Haan en de locatie voor de nieuwe Darksy-tuin bezocht konden worden. Ook vonden er workshops plaats over het Pact van Marrum, de vermarkting van Werelderfgoed Waddenzee en de verzilting van de landbouw in het Waddengebied.

Wat vonden de deelnemers van de Politieke Waddendag?

Ilja Zonneveld, raadslid Schiermonnikoogs

Belang: “Een hele mooie netwerkdag. Ik zit nu twee jaar in de raad en zo’n dag als vandaag helpt mij te zien hoe processen lopen. Mooi dat in de paneldiscussie de MSC Zoë aan bod kwam. Dat gaat ons als eiland natuurlijk aan.”

Rien Cardol, statenlid GroenLinks in Noord-Holland, lid Algemeen Bestuur

Waddenfonds: “Absoluut een positieve dag. Tot 2026 wordt er veel geld in het Waddengebied gepompt om het gebied naar een hoger plan te tillen en de ecologie te versterken. Maar hoe meten we de resultaten? Ik vind het prettig dat ik daar vandaag meer over te weten ben gekomen door gesprekken in de wandelgangen.”

Jan Doeke Tammes, raadslid Algemeen

Belang Vlieland: “Een hele leuke dag, waar ik veel leuke contacten heb gelegd. Ik kon kwijt wat ik kwijt wilde. Ik sprak Netelenbos erop aan dat de Waddenzeehavens de status van zeehaven kwijt zijn. Harlingen en Lauwersoog zijn dat niet meer. Daarom moeten kleine schippers apart betalen voor het inleveren van afval. Dat willen ze niet en daarom kieperen ze al hun vuil overboord.”

Arja Kapitein, statenlid D66 Noord-Holland:

“Het belang van de Waddenzee moet meer voor het voetlicht komen. Verhalen vertellen is daarbij enorm belangrijk. Daarom vond ik het verhaal van Meindert Schroor zo inspirerend. Hij had het over de waarden die verankerd zijn in het gebied. Ooit was het rijk en groot. Misschien denken we nu wel te kleinschalig.”

